

Реформа освіти та науки в Україні

За матеріалами: Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua>

Державна політика у сфері освіти і науки відіграє вирішальну роль у забезпеченні розвитку людського капіталу та отриманні економічної вигоди у вигляді сталого зростання й конкурентної економіки, а значить суспільного та індивідуального добробуту, майбутнього процвітання та якості життя. Досягнення цих цілей потребує узгоджених політичних ініціатив, ефективних управлінських рішень та довгострокових інвестицій.

Очевидно, що сьогодні українська освіта не відповідає ані сучасним запитам з боку особистості та суспільства, ані потребам економіки, ані світовим тенденціям. Саме тому здійснюється системна трансформація сфери для забезпечення нової якості освіти на всіх рівнях: від дошкільної освіти – до вищої освіти та освіти дорослих.

Сьогодні реформа здійснюється за такими пріоритетними напрямами:

- доступна та якісна дошкільна освіта;
- нова українська школа;
- сучасна професійна освіта;
- якісна вища освіта та розвиток освіти дорослих;
- розвиток науки та інновацій.

Пріоритет: Доступна та якісна дошкільна освіта. Мета реформи - Кожна дитина має доступ до якісної дошкільної освіти

Навіщо щось змінювати?

Ключовою проблемою є невідповідність існуючих можливостей потребам у здобутті дошкільної освіти дітьми дошкільного віку. Відсутність у чималій кількості дітей доступу до якісної дошкільної освіти призводить до погіршення шансів на цілісний розвиток, майбутню успішність у школі та у довгостроковій перспективі, в окремих випадках, може поглибити соціальну нерівність.

Цілі та завдання

- удосконалення законодавства у сфері дошкільної освіти: прийняття Закону України «Про дошкільну освіту» (нова редакція); внесення змін до Положення про дошкільний навчальний заклад; оновлення державного стандарту у сфері дошкільної освіти — базового компонента дошкільної освіти;
- створення додаткових місць, в тому числі за рахунок приватних закладів дошкільної освіти, з метою подолання черги;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗДО за різними формами і видами;
- проведення оцінки якості дошкільної освіти за шкалами дослідження ECERS (Early Childhood Environment Rating Scale).

Над реформою працюють

Міністерство освіти і науки України

Український інститут розвитку освіти

Пріоритет: Нова українська школа. Мета реформи - кожен учень має рівний доступ до якісної шкільної освіти в безпечному, комфортному, інклюзивному та сучасному освітньому середовищі; випускники школи мають ґрунтовні знання та володіють компетентностями, що потрібні для сучасного життя, є самодостатніми, творчими та креативними особистостями.

Навіщо щось змінювати?

Критичними проблемами у сфері повної загальної середньої освіти залишаються: суттєві територіальні відмінності в якості освіти та, відповідно, результатах навчання; незавершений процес реформування сфери відповідно до реформи Нової української школи; низький соціальний статус педагогічних працівників, а відтак відсутність

внутрішньої мотивації педагогічних працівників та керівників закладів освіти до професійного розвитку; неготовність педагогів та керівників закладів працювати в умовах автономії та академічної свободи, застаріле матеріально-технічне забезпечення, що не мотивує до навчання та особистісного розвитку здобувачів освіти.

Кількість здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти рік від року збільшується, що потребує розбудови освітнього середовища, яке б забезпечувало комфортні, сприятливі й рівні можливості для їхнього навчання, та відповідало індексу інклюзії.

Ігнорування зазначених проблем знижує довіру українського суспільства до системи освіти, призводить до зниження мотивації здобувачів освіти до навчання та відтоку молоді за кордон для здобуття наступних рівнів освіти.

Цілі та завдання

- затвердження Державного стандарту базової середньої освіти та типових освітніх програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти;
- затвердження Дорожньої карти впровадження профільної освіти; концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти);
- оновлення освітнього середовища шляхом реалізації проекту “Спроможна школа для кращих результатів”; закупівля меблів, навчального обладнання та технічних засобів навчання для початкової школи; забезпечення учнів підручниками (для 3-х та 7-х класів); облаштування STEM-лабораторій, підключення закладів загальної середньої освіти до швидкісного Інтернету;
- затвердження положення про дистанційну форму здобуття загальної середньої освіти та надання рекомендацій для роботи закладів освіти у 2020/2021 навчальному році в умовах пандемії коронавірусної інфекції (COVID-19);
- закупівля шкільних автобусів та організація підвезення здобувачів до закладів загальної середньої освіти;
- створення умов для професійного розвитку педагогічних працівників:
 - розроблення нової моделі державної системи оплати праці в закладах освіти;
 - створення мережі центрів професійного розвитку педагогічних працівників;
 - запровадження педагогічної інтернатури;
 - завершення пілотного проекту сертифікації педагогічних працівників;
 - затвердження професійних стандартів за професіями: «Вчитель закладу загальної середньої освіти» та «Керівник закладу загальної середньої освіти»;
- внесення змін до Закону України «Про позашкільну освіту» та затвердження Положення про заклади позашкільної освіти.

Над реформою працюють

Міністерство освіти і науки України
Міністерство цифрової трансформації України
Державна служба якості освіти України
Український центр оцінювання якості освіти
Український інститут розвитку освіти